

Białystok, dnia 2013-05-31

**PODLASKI URZĄD WOJEWÓDZKI
w BIAŁYMSTOKU
15-213 Białystok, ul. Mickiewicza 3**

PS-IV.431.16.2013.EW

**Pan
Piotr Niedbala
Wójt Gminy Turośl**

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Na podstawie art. 3 ust 2, art. 28 ust 1 pkt 2 ustawy z dnia 23 stycznia 2009 roku o wojewodzie i administracji rządowej w województwie (Dz. U. Nr 31, poz. 206 z późn. zm.) oraz art. 36 ustawy z dnia 15 lipca 2011 r. o kontroli w administracji rządowej (Dz. U. Nr 185, poz. 1092) w zw. z art. 22 pkt 8 ustawy z dnia 12 marca 2004 o pomocy społecznej (tj. Dz. U z 2013, poz. 182 ze zm.) w dniu 06 maja 2013r. pracownicy Wydziału Polityki Społecznej Podlaskiego Urzędu Wojewódzkiego:

- 1) Emilia Wierzbicka – inspektor wojewódzki - upoważnienie do przeprowadzenia kontroli nr 1/2013, znak: PS-IV.431.16.2013.EW z dnia 19 kwietnia 2013r. wydane z upoważnienia Wojewody Podlaskiego przez Dyrektora Wydziału Polityki Społecznej,
  - 2) Ewa Bijak – starszy inspektor wojewódzki - upoważnienie do przeprowadzenia kontroli nr 2/2013, znak: PS-IV.431.16.2013.EW z dnia 19 kwietnia 2013r. wydane z upoważnienia Wojewody Podlaskiego przez Dyrektora Wydziału Polityki Społecznej,
- przeprowadzili kontrolę w Urzędzie Gminy w Turośli ul. Jana Pawła II 49, 18-525 Turośl.

Zakres kontroli i okres objęty kontrolą:

Przedmiot kontroli: Prawidłowość realizacji Programu „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” i prawidłowość wykorzystania dotacji udzielonej z budżetu państwa na w/w zadanie pod względem zgodności z przeznaczeniem oraz wysokością w okresie od 1 stycznia 2012 r. do 31 grudnia 2012r.

Ilekoć w dalszej części protokołu jest mowa o:

- 1) ośrodka/OPS – należy rozumieć Ośrodek Pomocy Społecznej w Turośli,
- 2) ustawie o ustanowieniu programu wieloletniego – należy rozumieć ustawę z dnia 29 grudnia 2005r. o ustanowieniu programu wieloletniego „Pomoc państwa w zakresie dożywiania (Dz. U. Nr 267, poz. 2259 ze zm.),
- 3) rozporządzeniu w sprawie realizacji programu wieloletniego – należy rozumieć rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 7 lutego 2006r. w sprawie realizacji programu wieloletniego „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” (Dz. U. z 2006r., Nr 25, poz. 186 ze zm.),
- 4) Programie – należy rozumieć program wieloletni „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”,
- 5) ustawie o pomocy społecznej – należy rozumieć ustawę z dnia 12 marca 2004r. o pomocy społecznej (D. U. z 2013r., poz. 182 ze zm.).

Wykonywanie zadań w kontrolowanym zakresie ocenia się pozytywnie z nieprawidłowościami.

Ustalenia kontroli:

I. Finansowanie programu wieloletniego „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”.

W dniu 30 grudnia 2011 r. Rada Miejska w Turośli podjęła uchwałę Nr X/58/11 w sprawie uchwalenia budżetu Gminy Turośl na rok 2012, gdzie ujęto kwotę dotacji zgodnie z projektem ustawy budżetowej na 2012 rok w dz. 852 – Pomoc Społeczna, rozdział 85295 Pozostała działalność § 2030. W 2012 roku dokonywano zmian w budżecie gminy zgodnie z przyznawanymi decyzjami dotyczącymi wysokości kwot dotacji we właściwej klasyfikacji budżetowej.

Porozumienie Nr 104/2012 pomiędzy Wojewodą Podlaskim a Wójtem Gminy Turośl dot. wysokości dotacji przyznanej przez Wojewodę na dofinansowanie zadania własnego gminy w zakresie dożywiania osób potrzebujących w ramach programu wieloletniego „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” w 2012 roku zawarto w dniu 09.02.2012 r. na kwotę 40 000 zł. Następnie podpisano Aneks Nr 1/104/2012 w dniu 10 maja 2012 r. na kwotę 48 616 zł; Aneks Nr 2/104/2012 w dniu 27 lipca 2012 r. na kwotę 60 600 zł.; Aneks Nr 3/104/2012 w dniu 25 października 2012 r. na kwotę 64 400 zł; Aneks Nr 4/104/2012 w dniu 29 listopada 2012 r. na kwotę 66 518 zł. Porozumienie realizowano prawidłowo.

Koszt całkowity Programu wyniósł 86 711 zł, z tego dotacja 66 518 zł, środki własne 20 193 zł. Udział środków własnych gminy był nie mniejszy niż określony w porozumieniu między Wojewodą Podlaskim a Wójtem gminy Turośl. Programem objęto 381 osób, w tym wszystkie osoby zamieszkujące tereny wiejskie.

Program był realizowany w szkołach na terenie gminy Turośl, w 3 stołówkach i 3 pomieszczeniach do przygotowywania i wydawania kanapek. W 2012 r. wydano 50 708 posiłków z tego: pełny obiad 2 960; jedno danie gorące 31 280; mleko, bułka/ kanapki 16 468.

W okresie sprawozdawczym nie udzielono pomocy w formie zasiłków celowych jak i świadczeń rzeczowych, a także nie wydatkowano środków na dowóz posiłków jak i doposażenie punktów. Zbadano 15 rachunków obejmujących okres: czerwiec, wrzesień i grudzień. Wszystkie rachunki były sprawdzone pod względem merytorycznym jak i formalno – rachunkowym, a także zatwierdzone przez osoby upoważnione. Ośrodek Pomocy Społecznej w Turośli prawidłowo dokonywał klasyfikacji poniesionych wydatków.

II. Organizacja realizacji Programu i baza żywieniowa.

Zgodnie z art. 5 ustawy z dnia 29 grudnia 2005r. o ustanowieniu programu wieloletniego „Pomoc państwa w zakresie dożywiania, beneficjentami pomocy w zakresie dożywiania mogą być osoby, których dochód nie przekracza 150 % kryterium dochodowego, o którym mowa w art. 8 ust. 1 pkt. 1 i 2 ustawy z dnia 12 marca 2004r. o pomocy społecznej. Rada Gminy Turośl nie podjęła uchwały o podwyższeniu kryterium dochodowego, natomiast na podstawie art. 6 ust. 2 ustawy o ustanowieniu Programu, podjęła uchwałę Nr XIII/66/08 z dnia 22 kwietnia 2008r. w sprawie określenia warunków odpłatności za pomoc w formie posiłku udzielonego w ramach programu wieloletniego „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”.

Wieloletni program „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” realizuje Ośrodek Pomocy Społecznej w Turośli, który jest jednostką organizacyjną Gminy Turośl.

Zgodnie z § 3 ust. 1 i 2 załącznika do Uchwały Nr XII/70/04 Rady Gminy Turośl z dnia 28 czerwca 2008r. w sprawie zatwierdzenia statutu Ośrodka Pomocy Społecznej w Turośli, do zadań Ośrodka należy realizacja zadań z zakresu pomocy społecznej, ośrodek jest bezpośrednim organizatorem i wykonawcą zadań pomocy społecznej.

Gmina prowadzi 6 punktów żywieniowych. W Szkole Podstawowej w Turośli, Szkole Podstawowej w Ptakach i I Gimnazjum w Turośli prowadzone są stołówki, gdzie wydawane są ciepłe posiłki. **W szkołach podstawowych: w Ksebkach, w Łasze i w Lemanie, wydawana jest żywność w postaci kanapek, mleka. Gmina ze względu na trudną sytuację finansową nie planuje w najbliższym czasie zminimalizować dożywiania w formie suchego posiłku i zastąpić go gorącym posiłkiem.** Ponadto Ośrodek opłaca posiłki uczniom w Zespole Szkół w Żalasiu - woj. Mazowieckie.

Funkcjonowanie wszystkich punktów żywieniowych organizują Dyrektorzy szkół, którzy są nadzorowani przez Stację Sanitarno-Epidemiologiczną.

Zgodnie z wyjaśnieniami Kierownika Ośrodka Pomocy Społecznej w Turośli Pani Elżbiety Cichej, potrzeby w zakresie realizacji Programu ustalane są we współpracy z wychowawcami i dyrektorami szkół oraz na podstawie zgłoszeń samych rodziców, radnych, pracowników socjalnych. Liczba osób planowanych do objęcia Programem szacowana jest również na podstawie danych statystycznych (sprawozdań).

Informacje o programie umieszczone są na stronie internetowej Ośrodka Pomocy Społecznej www.turosl.pl. Program propagują również pracownicy socjalni tut. Ośrodka Pomocy Społecznej poprzez rozpoznawanie potrzeb i proponowanie pomocy z własnej inicjatywy. W okresie kontrolnym dożywiano jedno dziecko w oparciu o zasady określone w art. 6 a ustawy o ustanowieniu programu wieloletniego.

Zgodnie z wyjaśnieniami Kierownika Ośrodka, monitoring realizacji programu prowadzony jest poprzez aktualizację wywiadów środowiskowych oraz współpracę z rodzicami, dyrektorami szkół, wychowawcami, nauczycielami. Prowadzona jest ewidencja monitorująca Program, która zawiera: wykaz szkół, liczbę uczniów dożywianych, koszt posiłków, potrzeby w zakresie dożywiania. Pracownicy tut. Ośrodka doraźnie wizytują szkoły, podczas wykonywania swoich obowiązków w zakresie współpracy z dyrektorami, wychowawcami poszczególnych szkół.

Stwierdzone nieprawidłowości:

1. W okresie kontrolnym w Szkole Podstawowej w Turośli, w ramach Programu dożywiano 95 dzieci, z których 77,89 % otrzymywało zupełne, pozostałe dzieci posiłki dwudaniowe. Zgodnie z § 3 ust. 3 rozporządzenia w sprawie realizacji programu wieloletniego dzieciom spożywającym posiłki w szkole zapewnia się jednakowe posiłki pod względem ilościowym i jakościowym, z wyjątkiem posiłków w ramach diety.

III. Formy i zakres pomocy.

W okresie kontrolnym Ośrodek udzielał pomoc tylko w formie posiłków, nie przyznawał świadczenia pieniężnego na zakup posiłku lub żywności albo świadczenia rzeczowego w postaci produktów żywnościowych. Osoby, którym przyznano świadczenie, korzystały z 402 posiłków, w tym 273 posiłków gorących (67,9 %) i 129 w formie mleka, bułki, kanapki (32,1 %)

Gmina Turośl uczestniczy również w programie „Szkłanka Mleka”, organizowanym przez Agencję Rynku Rolnego. Nie korzysta z innych form pomocy w zakresie dożywiania mieszkańców.

Stwierdzone nieprawidłowości:

1. Ośrodek udzielał pomocy w formie posiłków tylko dzieciom uczącym się w szkołach podstawowych i gimnazjum. Nie udzielał pomocy dzieciom uczącym się w szkołach ponadgimnazjalnych i w wieku przedszkolnym. Zgodnie z wyjaśnieniami Kierownika Ośrodka, pomoc dla tych dzieci udzielono w ramach zasiłków okresowych. Jednakże należy zwrócić uwagę, że zasiłek okresowy przyznawany jest na rodzinę i posiadanie uprawnienia do niego nie powoduje utraty prawa do świadczeń udzielanych w ramach Programu, nie powoduje też przekroczenia kryterium dochodowego ustalonego zgodnie z art. 8 ustawy o pomocy społecznej. Stwierdzenie potrzeby pomocy rodzinie w formie przyznania posiłków dla jednego dziecka uczącego się w szkole podstawowej i nieuwzględnianie innych dzieci uczących się w szkole ponadgimnazjalnej lub w wieku przedszkolnym narusza art. 3 ust. 1 ustawy o ustanowieniu programu wieloletniego.

2. Ośrodek nie organizował dożywiania w okresie wakacji letnich i ferii zimowych, co jest niezgodne z celami Programu określonymi w szczególności w art. 2 cytowanej ustawy. Analizując wyjaśnienia Kierownika Ośrodka nie można przyjąć, że potrzeby stwierdzone w trakcie trwania roku szkolnego, nie występują również w okresach wolnych od nauki.

IV. Sprawozdawczość i monitoring realizacji Programu.

Sprawozdania w wersji papierowej jak i elektronicznej złożone były w terminie. Informacje zostały sporządzone rzetelnie i zgodnie z formularzami sprawozdawczymi **za wyjątkiem informacji dotyczącej rzeczywistej liczby osób objętych programem ogółem: w dziale I i V jest 382 os., winno być 381 os.**

W 100 % wykorzystano uruchomione środki finansowe na realizację Programu w okresie od 1 stycznia do 31 grudnia 2012 r.

Wykaz wszystkich stwierdzonych nieprawidłowości i uchybień opisano w arkuszach ustaleń z kontroli nr 1-2.

Stwierdzone nieprawidłowości miały wpływ na prawidłową realizację programu, w szczególności w obszarze formy i zakresu udzielanej pomocy.

Przyczyną powstania omówionych w niniejszym wystąpieniu nieprawidłowości lub uchybień jest niewłaściwe stosowanie obowiązujących w powyższym zakresie przepisów prawa, wynikające z ich nieznamośności lub błędnej interpretacji, niedostateczna rzetelność w zakresie sporządzania sprawozdawczości, a także niezapewnienie wystarczających środków finansowych na realizację programu.

Za powstałe nieprawidłowości i uchybienia odpowiedzialny jest Wójt Gminy Turośl i Kierownik Ośrodka Pomocy Społecznej w Turośli.

Mając na uwadze powyższe oceny i uwagi wnoszę o:

1. Realizowanie programu wieloletniego „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”, również w okresie wolnym od nauki.
2. Zapewnienie pomocy w zakresie dożywiania wszystkim osobom uprawnionym, w tym dzieciom do 7 roku życia i uczniom do czasu ukończenia szkoły ponadgimnazjalnej.
3. Zapewnienie pomocy w formie posiłku ze szczególnym uwzględnieniem posiłku gorącego, we wszystkich prowadzonych punktach żywieniowych.
4. Zapewnienie wszystkim dożywianym dzieciom w Szkole Podstawowej w Turośli jednakowych posiłków pod względem ilościowym i jakościowym.

Informując o powyższym, proszę o podjęcie działań mających na celu usunięcie stwierdzonych nieprawidłowości.

Jednocześnie proszę poinformować Wojewodę Podlaskiego, w terminie 30 dni od daty otrzymania niniejszego sprawozdania o sposobie wykorzystania w/w uwag i wniosków oraz o wykonaniu zaleceń, a także o podjętych działaniach lub przyczynach niepodjęcia działań.

Z up. WOJEWODY PODLASKIEGO

/ – / Andrzej Kozłowski
Dyrektor
Wydziału Polityki Społecznej